

ΑΝΝΑ ΚΟΜΝΗΝΗ

**Ο** Ἀμβρόσιος ἐξηκολούθει νὰ διαβάζη ἀργά-ἀργά τὸ ἔγγραφο, τὸ ὅποιον ἀνέφερε τὰ κτήματα καὶ τὴν περιουσίαν τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Μάμμαντος, ὅταν ὁ ἡγούμενος, ὁ πᾶτερ Νεῖλος, ἀνεσηκώθη εἰς τὸ κάθισμά του καὶ εἶπε μὲ ὕφος, τὸ ὅποιον ἔδειχνε ὅτι πρὸ πολλοῦ ὁ ἡγούμενος δὲν ἐπρόσεχε εἰς τὴν ἀνάγνωσιν.

— Ἄς εἶναι! Δὲν κινδυνεύει σήμερον ὁ βασιλεὺς μας μόνον. Τὸ Κράτος δλόκληρον ἀγωνιᾷ μαζί του. Ἡ πίστις κινδυνεύει...

Ἐὸ μοναχὸς Ἀμβρόσιος δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλ' ἄφησε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπρόσεξε.

— Δὲν ἔχομεν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον ποῦ χρειάζεται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν γενηατὸν καὶ σοφὸν Ἀλέξιον, ἐξηκολούθησεν ὁ ἡγούμενος.

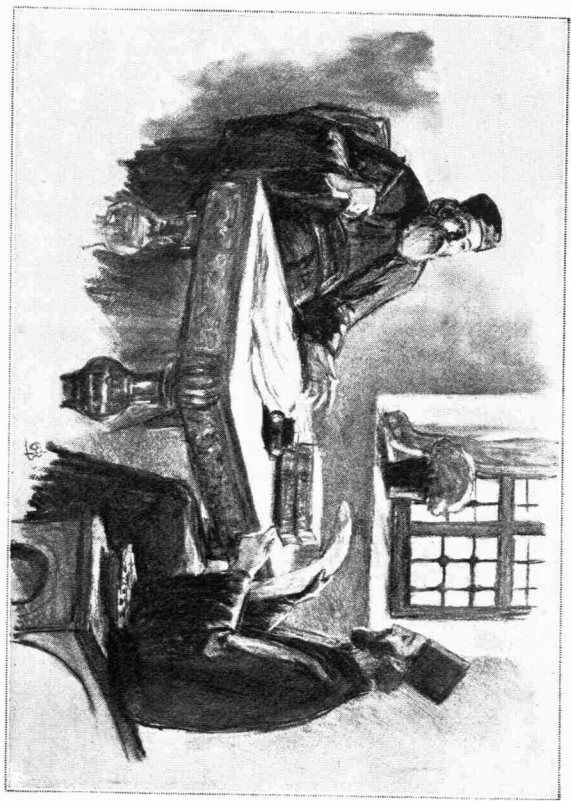
— Ὁ Πορφυρογέννητος Ἰωάννης... εἶπε δειλὰ-δειλὰ ὁ μοναχός.

— ὦ, ὁ Ἰωάννης! Ἦκουσες πῶς τὸν ὀνομάζει ὁ λαός; Ὁ Καλογιάννης λέγεται. Καλὸς καὶ ἀγαθός, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος διὰ τὰς πονηρὰς ἡμέρας μας. Ἐπληθύνθησαν, Ἀμβρόσιε, αἱ ἁμαρτίαι τοῦ κόσμου καὶ ὁ Πανάγαθος εἶναι ὀργισμένος ἐναντίον μας. Ἐξω οἱ ἐχθροὶ τοῦ κράτους πολλαπλασιάζονται ὅπως ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Καὶ μέσα εἰς τὸ Κράτος οἱ αἰρετικοὶ χρειάζονται τὸ χέρι ἐνὸς Ἀλεξίου διὰ νὰ μὴν σηκάνουν τὸ κεφάλι των. Καὶ ὁ Ἀλέξιος ψυχομαχεῖ τώρα καὶ ἴσως τὴν στιγμὴν ποῦ δμιλοῦμεν ἡ ψυχὴ του ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον.

Ἐὸ Ἀμβρόσιος ἐκίνησε περίλυπος τὴν κεφαλὴν.

— Ὁ Καλογιάννης! ἐξηκολούθησεν ὁ πᾶτερ Νεῖλος. Ὁ Καλογιάννης βασιλεὺς, ὅταν μακρυνοὶ λαοί, φθονοῦντες τὴν δόξαν τοῦ Βυζαντίου, ἔρχονται ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ἐναντίον του! Ὁ Καλογιάννης βασιλεὺς, ὅταν οἱ θεομίσητοι Μαννιχαῖοι, οἱ αἰρετικοί,

«...αποβλέπει το ἔγγραφον...»





«... Τὴν ἀντικρυνὴν θύραν τοῦ διαδρόμου ἤνοιγε μία  
σκιά, μία γυναικεία σκιά.....»

ὕπονομεύουν τὰ θεμέλια τοῦ Κράτους καὶ τῆς πίστεως! Ὁ Καλογιάννης θὰ ἦτο βασιλεὺς καλὸς καὶ ἄξιος εἰς τὸν Παράδεισον. Ἄλλὰ εἰς τὸν σημερινόν μας κόσμον, τὸν γεμάτον ἁμαρτίας, ὁ καλὸς καὶ ἡμερος καὶ ἀγαθὸς αὐτὸς νέος εἶναι πολὺ πρόωρος, Ἄμβρόσιε, καὶ βλέπω σκοτεινὸν τὸ μέλλον τῆς αὐτοκρατορίας...

— Ἄν ἦτο τουλάχιστον ἡ Ἄννα ἡ Πορφυρογέννητος, ἐψιθύρισε δειλὰ-δειλὰ ὁ καλόγηρος.

— Ἄ! εἶπε μ' ἐνθουσιασμόν ὁ Νεῖλος. Ἄν ἦτο ἡ Ἄννα! Τῶν Κομνηνῶν τὸ αἷμα τὸ θερμὸν βράζει εἰς τὰς φλέβας τῆς καὶ τὸ φῶς τοῦ πνεύματός των τοῦ μεγάλου τὴν φωτίζει. Ἄν ἦτο ἡ Ἄννα!.. Εἰς τὸ πλευρόν τῆς ὁ Καῖσαρ, Νικηφόρος ὁ Βρυέννιος, ἀνδρεῖος στρατηγὸς καὶ ἄνθρωπος μὲ νοῦν καὶ μὲ βραχίονα...

Ἐκείνην τὴν στιγμήν βήματα ἐλαφρὰ ἠκούσθησαν εἰς τὸν διάδρομον. Ὁ ἠγούμενος ἐσηκώθη καὶ ἔσπευσε εἰς τὴν θύραν. Τὴν ἀντικρυνὴν θύραν τοῦ διαδρόμου ἤνοιγε μία σκιά, γυναικεῖα σκιά, σκεπασμένη ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μὲ μαῦρον πέπλον. Ὁ ἠγούμενος ἐστάθη περιμένων. Ὅταν ἡ ἄγνωστος ἐπλησίασε, ἀνεσήκωσε τὸν πέπλον, καὶ ὁ ἠγούμενος εἶδε πρὸ αὐτοῦ ἐκπληκτος τὴν Ἄνναν τὴν Πορφυρογέννητον.

Ἐκλινεν ὁ ἠγούμενος βαθύτατα καὶ ἐφάνη περιμένων.

— Ἄγιε ἠγούμενε, εἶπεν ἡ Ἄννα μὲ φωνὴν τρέμουσαν. Ὁ βασιλεὺς ψυχορραγεῖ εἰς τὰ Ἀνάκτορα. Ἡ δύσπνοια τὸν πνίγει καὶ τὸ μοιραῖον τέλος ἔρχεται. Γνωρίζω πόσον σέ τιμᾷ καὶ σέ σέβεται. Σπεῦσε πλησίον του νὰ τοῦ ὑπαγορεύσης ὅ,τι νομίζεις ὅτι εἶναι σύμφωνον μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους. Εἰς τὸ κελλί σου δὲν μὲ φέρει ἀνόητος φιλοδοξία. Ἄλλὰ τρέμω μήπως τὸ μέγα ἔργον του, τὸ παραλάβουν χεῖρες ἀδύνατοι...

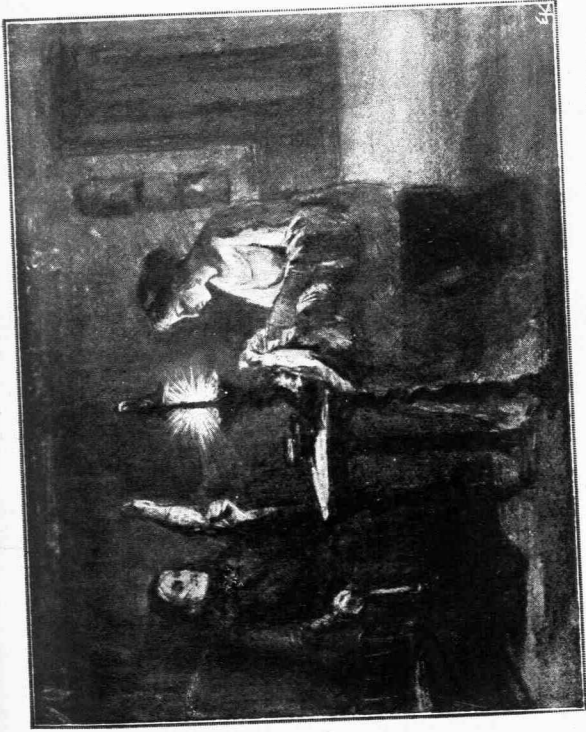
Ὁ Νεῖλος δὲν ἐπερίμενε περισσότερα. Ἐκαμε νεῦμα εἰς τὸν Ἄμβρόσιον νὰ μείνῃ ἐκεῖ, ὥστε κανεὶς νὰ μὴν ὑποπτεύσῃ τὴν ἀναχώρησιν, καὶ αὐτὸς, ὁ ἠγούμενος, ἐξηφανίσθη εἰς τοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους ἀκολουθῶν τὴν βασιλοπαιδα.

\* \* \*

— Τί ἔγινεν ἀπόψε ὁ μνηστήρ σου, Θεέκλα μου; εἶπεν ἡ γραῖα ἀνήσυχος.

— Θὰ ἔλθῃ, μάννα, μὴν ἀνησυχῆς! ἀπήντησεν ἡ Θεέκλα μὲ φωνὴν, ἡ ὁποία ἔδειχνεν ὅτι δὲν ἦτο καὶ αὐτὴ ἡσυχος ὅσον ἠθελε νὰ φαίνεται.

Ἡ γραῖα, ἡ τυφλὴ Εὐδοκία, ἐξηκολούθησε σιωπηλὴ νὰ γνέθῃ τὸ νῆμα τῆς. Ἀπέναντί τῆς ἡ Θεέκλα ἐκεντοῦσε ἀργὰ μὲ χρυσάφι μεταξωτὸν πέπλον. Εἰς ὄλην τὴν συνοικίαν τοῦ Ἐβδόμου ἦτο γνωστὴ καὶ ὄλοι τὴν ἐσέβοντο τὴν γραῖαν Εὐδοκίαν. Ἐπτὰ παιδιὰ τῆς παλληκάρια ὀνομαστά, καὶ τὰ ἑπτὰ τὰ ἐθέρισεν ὁ πόλεμος. Δύο ἔπεσαν εἰς τὴν Ἀσίαν ἄλλοι τόσοι εἰς τὴν Μακεδονίαν ἕνας ἐπνίγη εἰς τὸ Δυρράχιον ἀξιωματικὸς τοῦ ναυάρχου Μαυροκατακαλοῦ καὶ ἄλλος εἰς τὸν πόλεμον μὲ τοὺς Βουλγάρους. Ὁ τελευταῖος, ὁ Ἀνδρόνικος, ἐλπίς τῶν κουρασμένων γηρατειῶν τῆς, ἔπεσεν ἀπὸ χέρι Σταυροφό-



« — Τί ἔγινεν ἀπόψε ὁ μνηστήρ σου, Θέκλα μου ; εἶπεν ἡ γραῖα ἀνήσυχος. »

ρων. Ἡ γραῖα ἀπὸ τὰ δάκρυα τοῦ δὲν ἐστεῖρευσαν ποτὲ τὰ μάτια τῆς, ἔχασεν ἐπὶ τέλος τὸ φῶς τῆς. Καὶ τώρα μόνη πλέον, μὲ τὴν ἐγγονήν τῆς Θέκλαν, κόρην τοῦ τελευταίου τῆς, τοῦ Ἀνδρονίκου, ἐζούσε εἰς τὸ φτωχικὸν σπιτάκι τῆς, εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἐδδόμου, τοῦ τῆς ἐχάρισεν ὁ αὐτοκράτωρ εὐγνώμων διὰ τὰς θυσίας τῶν παιδιῶν τῆς.

Ἔως τὸ μικρὸν δωμάτιον, ὅπου μόναι τῶν εἰργάζοντο αἱ δύο γυναῖκες, ἔφθανεν ἡ βοή τῆς ἀνησύχου Πόλεως.

— Εἶναι καὶ τόση ἀνησυχία ἔξω! ἐπανέλαβεν ἡ γραῖα μετὰ μακρὰν σιωπὴν. Ὁ θεὸς δὲν θέλει νὰ μακρύνῃ τὰς ἡμέρας τοῦ καλοῦ μας βασιλέως Ἀλεξίου! Ἄς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου! Ἀλλὰ ὁ μνηστήρ σου βέβαια θὰ εἶναι καὶ αὐτὸς ἀνήσυχος. Αἶ, στρατιώτης τοῦ Ἀλεξίου καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ τὰ παιδιά μου...

— Βέβαια, ἐπιθύρισε ἀφηρημένη ἡ Θέκλα.

Ἄλλ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν βήματα ἠκούσθησαν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ σχεδὸν ταυτοχρόνως τρεῖς ἑλαφροὶ κτύποι εἰς τὴν θύραν. Ἡ Θέκλα ἀνετινάχθη κ' ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ.

— Ὁ Μιχαήλ! εἶπε.

Νέος λεπτὸς, μελαχροινὸς καὶ ὠραῖος, εἰσῆλθε. Ἐσφίξε μὲ συγκίνησιν τὸ χέρι τῆς Θέκλας καὶ ἔσπευσε πρὸς τὴν γραῖαν καὶ γονατῖσας ἔμπρὸς τῆς ἐπῆρε τὸ χέρι τῆς καὶ τὸ ἐφίλησε.

— Μάννα μου, εἶπε, τὴν εὐχὴ σου. Ἦργησα ἀπόψε καὶ θ' ἀνησυχῆσατε...

— Εἶσαι συγχωρημένος ἀπόψε, παιδί μου, εἶπεν ἡ γραῖα ἀφήνοντας τὴν ῥόκαν τῆς καὶ βυθίζουσα τὰ ξηρά τῆς χέρια εἰς τὰ πλούσια μαλλιά τοῦ νέου. Μὲ αὐτὴν τὴν ἀνησυχίαν τὴν ἀποψινὴν... τί νέα ἀπὸ τὴν Πόλιν; Τί λέγουν διὰ τὸν βασιλέα;..

— Καμμία ἐλπίς, ἀπήντησεν ὁ νέος. Ὁ ἰατρός του Καλλικλῆς ἐδήλωσε, ὅτι τοῦ ὑπολείπεται ὠρῶν ζωῆ.

Καὶ ὡς διὰ νὰ στρέψῃ ἀλλοῦ τὴν ὀμιλίαν εἶπε πρὸς τὴν κόρην:

— Πῶς πηγαίνει τὸ κέντημά σου, Θέκλα μου; Δὲν ἐπροχώρησες πολὺ.

Ἡ νέη ἐκίνησε τὸ κεφάλι. Προφανῶς ὅσον τὸν ἐπερίμενε δὲν εἶχε νοῦν νὰ ἐργασθῇ. Ὁ νέος ἐκάθησε κοντὰ τῆς καὶ ἤρχισε νὰ τῆς ὀμιλῇ. Ἐξαφνα ἀπ' ἔξω ἠκούσθη ὀξὺ καὶ ἐπίμονον λάλημα κουκκου. Ὁ νέος ἐταράχθη ἀνήσυχος. Ὁ κουκκος ὄχι μόνον ἐπέμενε, ἀλλὰ καὶ ἐπύκνωνε τὸ λάλημά του. Ὁ Μιχαήλ ἀνετινάχθη καὶ ἐγονάτισε πάλιν ἔμπρὸς εἰς τὴν γραῖαν.

— Μάννα μου, εἶπε. Ἐλησμόνησα νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ μείνω ἀπόψε μαζί σας. Ὁ βασιλεὺς ψυχομαχεῖ. Ἡ πόλις ὅλη εἶνα: ἀνάστατος. Δόσε μου τὴν εὐχὴν σου.

Ἡ γραῖα ἠπλωσε τὰ χέρια τῆς καὶ τοῦ εἶπε:

— Εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ θεοῦ. Ἐχεις δίκαιον. Οἱ ἄνδρες δὲν πρέπει ἀπόψε νὰ κλείωνται: εἰς τὸ σπίτι. Εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ θεοῦ!

Ὁ Μιχαήλ ἐστράφη πρὸς τὴν Θέκλαν. Τὴν ἤρπασεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ τῆς ἐφίλησε τὰ ξανθὰ μαλλιά μὲ συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν

ποτέ δὲν εἶχε ἀντιληφθῆ ὡς τότε ἡ Θέκλα ἐκ μέρους του. Ἡ νέα, ἀνήσυχος, τὸν προέπεμψε ὡς τὴν θύραν.

— Συμβαίνει τίποτε; τοῦ εἶπε. Εἶσαι ταραγμένος. Δὲν εἶσαι ὅπως ἦσουν ἄλλοτε. Τί συμβαίνει;

— Τίποτε, ἀπήντησεν ὁ νέος, προσπαθῶν νὰ δεῖξῃ ἡρεμίαν καὶ ἀδιαφορίαν. Τίποτε. Αὐριον πάλιν κατὰ τὰ μεσάνυχτα...

Καὶ ἐξηφανίσθη εἰς τὸν στενὸν σκοτεινὸν δρόμον.

\* \* \*

Ὀλίγον πέραν τῆς γωνίας τρεῖς ἄνδρες ἐπερίμεναν. Ὁ πρῶτος, ὅταν εἶδε τὸν νέον ἐρχόμενον, ἀπεσπίασθη ἀπὸ τὸν ὄμιλον καὶ τοῦ ἐψιθύρισε:

— Καῖσαρ, σὲ ζητοῦν εἰς τὰ Ἀνάκτορα. Ὁ βασιλεὺς σὲ θέλει. Αἰσθανόμενος τὸ τέλος προσεγγίζον σὲ ἐζήτησε. Εἶναι ἀνάστατον τὸ ἱερὸν Παλάτιον διὰ τὴν ἐξαφάνισίν σου. Ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν κλίνην του! Μιᾶς στιγμῆς ἀργοπορία ἡμπορεῖ νὰ σοῦ στοιχίσῃ τὸν θρόνον. Τάχυνε τὸ βῆμα σου...

Ὁ νέος δὲν ἀπήντησε. Ἠκολούθησε τὸν ὀμιλήσαντα, ἐνῶ ὀλίγον ὀπίσω εἰς εὐλαδῆ ἀπόστασιν ἤρχοντο οἱ δύο ἄλλοι.

— Ἐχω τὸ προαίσθημα, εἶπεν ἀργὰ καὶ μὲ πόνον ὁ νέος εἰς τὸν ἄλλον, ἔχω τὸ προαίσθημα ὅτι ἀπόψε ὑπῆρξα διὰ τελευταίαν φοράν Μιχαήλ, μικρὸς ἀξιωματικὸς, μνηστὴρ τῆς Θέκλας, τῆς ὠραίας μου φίλης. Αὐριον ἴσως ἡ τύχη θὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ εἶμαι βασιλεὺς καὶ διαλύεται τὸ ὠραῖον, τὸ ὠραιότερον τῆς ζωῆς μου ὄνειρον.

Ὁ ἄλλος ἐμειδίασε.

— Πόσον δίκαιον ἔχει ὁ λαὸς νὰ σὲ ὀνομάξῃ Καλογιάννην, Καῖσαρ! Υἱὸς ἀγαπημένος τοῦ βασιλέως, αἰσθάνεσαι νεανικὸν αἶσθημα πρὸς μίαν πτωχὴν κόρην, ἢ ποῖα σὲ νομίζει ἄσημον στρατιώτην τοῦ πατρός σου. Καὶ τὴν στιγμὴν, ποῦ ὁ μεγαλειότερος θρόνος τοῦ κόσμου σὲ καλεῖ ν' ἀνέβῃς πρὸς αὐτόν, σὺ κλαίεις τὸ νεανικόν σου αἶσθημα, ποῦ θὰ τὸ σβύσῃ ὁ χρόνος. Τί δίκαιον ποῦ ἔχει ὁ λαὸς νὰ σὲ ὀνομάξῃ Καλογιάννην!

Καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον των μὲ τὸ βῆμα ταχὺ μέσα ἀπὸ τοὺς στενοὺς δρόμους τοῦ Ἐβδόμου.

\* \* \*

Εἰς ἓνα θάλαμον τῶν Ἀνακτόρων τῆς Μαγγάνας, ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς κλίνης, τῆς ὁποίας τὸν οὐρανὸν ἐσχημάτιζε μὲ τὰς ἀνοικτάς του πτέρυγας ὁ δικέφαλος αὐτοκρατορικὸς ἀστὸς, ὁ αὐτοκράτωρ ἐπάλαιε πρὸς τὸν θάνατον. Ὁ ἰατρὸς Νικόλαος Καλλικλῆς, διὰ νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ ἀπὸ τὴν δύσπνοιαν, εἶχε διατάξῃ μίαν τελευταίαν φλεβοτομίαν. Δύο ἄλλοι ἰατροὶ ἐπολέμησαν τὴν γνώμην αὐτήν. Ἀλλὰ παρενέβη ἡ Ἄννα ἡ Κομνηνή, ἡ ὁποία ἐτάχθη μὲ τὴν γνώμην τοῦ Καλλικλῆ. Τὸ μέτρον ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα του ἔστω καὶ προσωρινῶς. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀνέπνεε τώρα εὐκολώτερα. Ἡ βασίλισσα Εἰρήνη Δούκαινα, ἀλλοφρονοῦσα ἀπὸ τὴν λύπην, τοῦ ἐκράτει τὰ



«... Καὶ ὁ Βουέννιος ἐσκέπτετο διὰ τὸ Κράτος θὰ περιήρχετο  
εἰς ξένας χεῖρας, ἴσως ὄχι τόσοσιν ἱκανάς.....»





«—Δὲν εἶνε σιέψεις ἀνδρὸς αὐταί!.. λάβε τὴν ζώνην μου καὶ δόσε μου  
τὸν θώρακα καὶ τὸ σπαθί σου!...»

χέρια του. Ἡ κόρη του Μαρία, σύζυγος τοῦ Σεβαστοκράτορος Νικηφόρου Κατακαλῶν, τὸν ἐρράντιζε μὲ ροδόσταγμα.

Ἡ Ἄννα, ὅταν εἶδε ὅτι τὸ μοιραῖον τέλος ἀνεβλήθη τουλάχιστον δι' ὀλίγον, ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ συζύγου τῆς, τοῦ Καίσαρος Νικηφόρου Βρυεννίου.

Ὁ Βρυέννιος, μόνος, εἰς τὸ τέλος τοῦ διαδρόμου, ὃ ὁποῖος ἔφερε πρὸς τὸν βασιλικὸν θάλαμον, καθισμένος ἐπάνω εἰς ἔδραν διάχρυσον, παρητήρει ἔξω τὴν Πόλιν, ἣ ὁποία ὑψωνε πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰ κωδωνοστάσια τῶν ἀπέιρων ἐκκλησιῶν τῆς. Ὁ γαμβρὸς τοῦ Αὐτοκράτορος ἦτο βυθισμένος εἰς πένθος. Τὸν Ἀλέξιον τὸν ἠγάπα ὁ Νικηφόρος ὡς πατέρα καὶ τὸν ἐθαύμαζε ὡς τὸν γενναῖον στρατάρχην, εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ὁποίου τσακίς ἠγωνίσθη. Τώρα ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀγαθός, καὶ ὁ μεγαλεπήβολος βασιλεὺς καὶ ὁ γενναῖος στρατιώτης ἐπάλαιεν ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα πρὸς τὸν θάνατον. Καὶ ὁ Βρυέννιος ἐσκέπτετο, ὅτι τὸ Κράτος θὰ περιήρχετο εἰς ἄλλας χεῖρας, ἴσως ὄχι τόσοσιν ἱκανάς, ἐνῶ ἐχθροὶ τὸ ἔζωναν πανταχόθεν.

Ἀπὸ τὸν πένθιμόν του βρεμβασμὸν τὸν ἀπέσπασεν ἡ φωνὴ τῆς Ἄννης, ἀσυνήθως εἰρωνικὴ καὶ τραχεῖα.

— Ὁ βασιλεὺς, εἶπεν ἡ Ἄννα σταθεῖσα προκλητικῶς ἐμπρὸς του, παλαίει μέσα εἰς τὸν θάλαμόν του πρὸς τὸν θάνατον καὶ ὁ γαμβρὸς τοῦ, ὁ γενναῖος Καίσαρ, εἶναι ἕτοιμος νὰ κλαύσῃ ὅπως αἱ ζῶσται καὶ αἱ θεραπευαίνιδες τῶν ἀνακτόρων!

Ὁ Βρυέννιος ἐκύτταξεν ἐκπληκτος τὴν σύζυγόν του.

— Πῶς; εἶπε. Δὲν θέλεις νὰ πενήθωσῃ ἐγὼ τὸν βασιλέα μου καὶ πενθερόν μου καὶ πατέρα μου;

— Πενθοῦν, ἀπήντησεν ἐντόνως ἡ Ἄννα, πενθοῦν μόνον τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους. Εἰς τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην τῶν βασιλέων οἱ ἰδικοὶ τῶν δὲν λυποῦνται μόνον' πρὸ πάντων σκέπτονται.

— Ἀγαπητὴ μου Ἄννα, εἶπεν ὁ Βρυέννιος μειδιῶν μειδιάμα λύπης' ὅταν ἤλθες ἀκριβῶς αὐτὸ ἔκαμνα. Ἐσκεπτόμην...

— Τί ἐσκέπτεσο;

— Ἐσκεπτόμην, ὅτι ὁ θάνατος αὐτὸς εὕρισκε τὸ Κράτος μας εἰς κρίσιμον στιγμὴν καὶ μᾶς στερεῖ προστάτου δυνατοῦ.

— Μόνον αὐτὸ ἐσκέπτεσο;

— Τί ἄλλο ἤθελες νὰ σκεφθῶ;

— Δὲν ἐσκέφθης, ὅτι εἶναι καιρὸς τοῦ Κράτους τὰ ἴνια ν' ἀρπάξουν εἰς τὰ χέρια ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται μέσα τῶν τὴν δύναμιν...

— Τί ἐννοεῖς; εἶπεν ὁ Βρυέννιος μὲ ὕφος εἰλικρινοῦς ἀπορίας.

— Ἐννοῶ, ὅτι ὁ Καλογιάννης δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ζητοῦν αἱ περιστάσεις.

— Ἐπειτα;

— Ἐπειτα, ὅτι ὄφειλες σύ, τοῦ βασιλέως ὁ γαμβρὸς, ὁ γενναῖος Βρυέννιος, νὰ διεκδικήσῃς τὰ δικαιώματά σου.

— Ἀλλά, εἶπεν ὁ Βρυέννιος, ὁ Ἰωάννης εἶναι νόμιμος διάδοχος τοῦ θρόνου. Εἶναι ὁ ἀδελφός σου.



Ἄννα ἡ Κομνηνή.

— Ἐμπρός εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, ἢ διαδοχῇ ὑποχωρεῖ. Ἄν εἶναι ἐκεῖνος ἀδελφός μου, σὺ εἶσαι σύζυγός μου.

— Ὁ σύζυγός σου, εἶπε ψυχρῶς καὶ ἀποφασιστικῶς ὁ Βρυέννιος, δὲν θὰ γίνῃ ἄρπαξ θρόνων ποτέ. Θὰ σεδρασθῇ τὴν θέλησιν τοῦ βασιλέως καὶ Κυρίου του.

Τὸ ἀποφασιστικὸν ὕφος, μὲ τὸ ὁποῖον ἐλέχθησαν αἱ λέξεις αὐταί, παρῴργισαν τὴν Ἄνναν.

— Δὲν εἶναι σκέψεις ἀνδρός, εἶπεν ἐξηγριωμένη, δὲν εἶναι σκέψεις ἀνδρός αὐταί! Λάβε τὴν ζώνην μου καὶ δόσε μου τὸν θώρακα καὶ τὸ σπαθί σου νὰ κάμω ἐγὼ ὅ,τι ἤτο καθήκον σου νὰ κάμῃς.

Ὁ Βρυέννιος ἔμεινε κατάπληκτος. Ποτέ δὲν εἶχεν ἰδῆ ὀρμητικὴν καὶ ἐξηγριωμένην τὴν ὥραιαν καὶ λεπτὴν σύζυγόν του. Καὶ ἐνφ' ὑποστάσει νὰ εὔρη λόγους ἀπαντήσεως, βοή ἠκούσθη γύρω εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ βήματα ἀνθρώπων βιαστικά. Ἄξιωματικὸς τρέχων ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν Βρυέννιον καὶ ἔδωκεν εἰδήσεις.

— Ὁ βασιλεὺς, εἶπε, ἐκάλεσε τὸν Πορφυρογέννητον Ἰωάννην καὶ τοῦ ἔδωκε τὸν βασιλικὸν δακτύλιον. Ὁ Ἰωάννης τρέχει εἰς τὸ Ἱερὸν Παλάτιον νὰ στεφθῇ.

Ἡ Ἄννα κατέπεσεν ἐπὶ τινος καθίσματος, ἐνφ' ὃ ἀξιωματικὸς ἐξηφανίζετο.

Ὁ Νικηφόρος, ὠχρός, μὲ τὰ χεῖλη τρέμοντα, ἐπλησίασε, ἐγονάτισε πλησίον της καὶ ἐκράτησε τὰ χέρια της μέσα εἰς τὰ ἰδικά του.

— Ἄννα μου, εἶπε. Αὐτὸ ἦτο τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ θέλημα τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος εἶναι θεός, τὸ θέλημα τοῦ πατρός σου, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι πλησίον τοῦ Ὑψίστου μετ' ὀλίγον. Τοῦ Κράτους τὰ συμφέροντα πρῶτος ὁ Κύριος θὰ προστατεύσῃ. Ἡμεῖς θὰ μείνωμεν ὅπως καὶ ἄλλοτε, πρόθυμοι εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ θρόνου, ἑτοιμοὶ νὰ θυσιάσωμεν καὶ τὴν ζωὴν μας εἰς τὴν πατρίδα.

Τῆς Ἄννης ἡ μορφή ἀνελάμβανε σιγὰ-σιγὰ τὴν συνήθη της γλυκύτητα.

— Ἐχομεν, ἐξηκολούθησεν ὁ Νικηφόρος Βρυέννιος, ἔχομεν ἐργασίαν πολλήν. Σὺ θὰ ἐργασθῆς εἰς τὴν « Ἀλεξιάδα » σου, ἡ ὁποία θὰ διηγῆται εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς τὴν ἔνδοξον βασιλείαν τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ. Ἐγὼ θ' ἀποτελειώσω τὴν ἱστορίαν μου, ἡ ὁποία φθάνει ἕως τὴν ἀνάρρησιν τοῦ πατρός σου. Βεβαιώσου, καλὴ μου, ὅτι αὐτὴ δὲν εἶναι ὑπηρεσία ἀσήμαντος πρὸς τὴν πατρίδα.

Ἡ Ἄννα ἠπλώσε τὴν χεῖρα της καὶ ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς τὸν σύζυγόν της. Ἡ περαστικὴ ὀργὴ ἔφυγεν ὀρμητικῆ, ὅπως εἶχεν ἔλθει. Οἱ δύο σύζυγοι ἔσπευσαν εἰς τὴν κλίνην τοῦ πατρός. Ὁ Ἀλέξιος, ἤνοιξε πρὸς στιγμὴν τὰ μάτια του, εἶδε ἀπέναντί του τὸ ζεῦγος βυθισμένον εἰς εἰλικρινῆ λύπην, καὶ τὰ ἔκλεισε διὰ τελευταίαν φορὰν μὲ καταφανῆ εὐχαρίστησιν.

\* \* \*

Εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ Ἱεροῦ Παλατίου ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἐπροχώρει βραδέως, φέρων τὴν αὐτοκρατορικὴν στολὴν διὰ νὰ ἐμφανισθῆ κάτω εἰς τὰ πλήθη. Ὁ λαός, μόλις εἶδε τὸν Βασιλέα προκύψαντα, ἐξερράγη εἰς μυριοστόμους κραυγὰς :

— Τοῦ βασιλέως Ἰωάννου, πολλὰ τὰ ἔτη !

Ταῦτοχρόνως ὁμοῦς μία σπαρακτικὴ γυναικεία κραυγὴ ἠκούσθη ἀπὸ τὸ πλήθος : — Ὁ Μιχαήλ !

Ἡ Θέκλα — αὐτὴ ἦτο ποῦ ἐφώνησε — ἔπεσε λιπόθυμος ἕως τὰς ἀγκάλας τῶν γυναικῶν γύρω της.

Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

### Ἡ λογία δεσποινὶς

Κάποια νόστιμη μανροῦκα  
λύσσαξε νὰ πάρῃ Λοῦκα,  
καὶ ἔτρεχε λαχανιασμένη  
στὴς Εὐρώπες ἄνω-κάτω,  
μὰ στὸ τέλος ἡ καῦμένη  
γύρισε χωρὶς δουκάτο.

Ὅσο πάει καὶ ζαρώνει...  
κρίμα ! πέταξαν οἱ χρόνοι  
καὶ τῆς ἄφησαν ὑγεία...  
Τώρα κάθεται στὸ ῥάφι  
καὶ ἔγινε κι' αὐτὴ λογία,  
καὶ εἰς ἐπίμετρον... συγγράφει

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΗΣ